

कृषि उन्नती योजना अंतर्गत बियाणे व लागवड
साहित्य ग्राम बिजोत्पादन योजनेच्या
अंमलबजावणीसाठी निधी वितरीत करणेबाबत.
(अनुसुचित जमाती)

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : योजना ३३२२/ प्र.क्र.१५९/१-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, विस्तार, मुंबई-४०००३२.

दिनांक : २६ डिसेंबर, २०२२.

- संदर्भ** - १. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र No.QC१/२/SMSPAAP२२-२३/१८३५३/२२, दि.२०.०५.२०२२
२. महाबीज, अकोला यांचे संदर्भ क्र.महाबीज/विपणन/२०२२/५५८, दि.०७.१०.२०२२.
३. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १०-११/२०२०-SD-VI, दि.०७.१०.२०२२.
४. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १०-११/२०२० SD-VI दि. १०.१०.२०२२
५. कृषि आयुक्तालयाचे क्र रब्बी २०२२-२३ मार्गदर्शक सुचना जा.क्र.गु.नि.१/२/एसएमएसपी/
मा.सु.रब्बी२२/३४३०२ दि.११.१०.२०२२.
६.कृषि आयुक्तालयाचे जा.क्र.गुनि१/२/एसपीएम/एसव्हीएस२२/३५०५९/२०२२
दि.१७.१०.२०२२.
७.शासन निर्णय क्र.योजना ३३२२/प्र.क्र.१४६/१अ, दि. ०३.११.२०२२
८.महाबीज, अकोला यांचे पत्र क्र.संदर्भ क्र.महाबीज/विपणन/२०२२/६२५, दि.१०.११.२०२२
९.कृषि आयुक्तालयाचे गु.नि.१/२/एसपीएम/निधी मागणी/३७७१२/ २०२२, दि.११.११.२०२२.
१०.आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र. बीयुडी-२०२२/प्र.क्र.७/कार्यासन ६ .
दि.१३.१२.२०२२.

प्रस्तावना:-

आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत कृषि व पदुम विभागामार्फत अंमलबजावणी करण्यात येत असलेल्या, केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियान अंतर्गत बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान या योजनेकरीता सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पामध्ये रु. १७००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आलेली आहे. बियाणे व लागवड साहित्य उपअभियानांतर्गत ग्राम बिजोत्पादन योजनेकरीता केंद्र शासनाने दिनांक १०.१०.२०२२ च्या पत्रान्वये सन २०२२-२३ मध्ये एकूण रक्कम रु. ४५८६.०० लाख इतक्या निधीचा वार्षिक कृती आराखडा मंजूर केलेला आहे. त्यापैकी अनुसुचित जमाती प्रवर्गाकरीता एकूण रक्कम रु.७८९.६२ लाख वार्षिक कृती आराखडा (AAP) मंजूर केलेला आहे. केंद्र शासनाचे सदर प्रवर्गासाठी २५ % रक्कम रु.११६.९४ लाख प्रथम हफ्ता म्हणून उपलब्ध करून दिलेली आहे. केंद्र शासनाने उपलब्ध करून दिलेला रु. ११६.९४ लाख निधी व त्यास अनुसरून समरूप राज्य हिस्सा रु.७७.९६ लाख असा एकूण रु.१९४.९० लाख इतका निधी अनुसुचित जमाती प्रवर्गासाठी सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीमधून उपलब्ध करून देण्यासाठी आदिवासी विकास विभागास प्रस्ताव सादर करण्यात आलेला होता. वित्त विभागाच्या अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर निधी वितरणाच्या मर्यादेस अनुसरून केंद्र हिस्सा लेखाशिर्ष (२४०१ ए६२८) रु. ११६.९४ लाख व समरूप राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष २४०१ ए६३७ रु.७७.९६ लाख असा एकूण १९४.९० लाख इतका निधी सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षातील उपलब्ध अर्थसंकल्पीय

निधीतून प्रशासकीय विभाग प्रमुख म्हणुन प्रधान सचिव, कृषि विभाग यांना दिनांक १३.१२.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी विकास विभागाने वितरीत केलेला आहे. तसेच सदर निधी बी.डी.एस. वितरण प्रणालीवर देखील वितरीत करण्यात आला आहे. आदिवासी विकास विभागाने वितरीत केलेला सदर निधी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

आदिवासी घटक कार्यक्रमांतर्गत बियाणे व लागवड साहित्य योजना ग्राम बिजोत्पादन कार्यक्रम सन २०२२-२३ मध्ये अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी राबविण्याकरीता केंद्र हिस्सा (६० %) रु.११६.९४ लाख व त्यास समरूप राज्य हिस्सा (४०%) रु. ७७.९६ लाख असा एकूण रु. १९४.९० लाख इतका निधी सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षातील उपलब्ध अर्थसंकल्पीय तरतुदीमधून आदिवासी विकास विभागाने दिनांक १३.१२.२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये कृषि विभागास वितरीत केलेला आहे. आदिवासी विकास विभागाकडून प्राप्त झालेला सदर निधी आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेअंतर्गत होणारा खर्च सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

सर्वसाधारण प्रवर्ग :-

केंद्र हिस्सा लेखाशिर्ष	राज्य हिस्सा लेखाशिर्ष
मागणी क्रमांक- टी-०५ २४०१. पीक संवर्धन, (०१) (२८) कृषि उन्नती योजना -बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) केंद्र हिस्सा ६० % २४०१ ए६२८ (कार्यक्रम) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक- टी-०५ २४०१. पीक संवर्धन, (०१) (२९) कृषि उन्नती योजना -बियाणे व लागवड साहित्यावरील उपअभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) राज्य हिस्सा ४० % २४०१ ए६३७ (कार्यक्रम) ३३, अर्थसहाय्य

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे.

- १) सदर योजना केंद्र शासनाच्या संदर्भाधीन मार्गदर्शक सूचनांनुसार व केंद्र शासनाच्या निधी वितरीत करण्याच्या अटी व शर्ती नुसार राबविण्यात यावे.
- २) खर्चाचे लेखे सुव्यवस्थित ठेवून सदर खर्चाचे लेखा परिक्षण अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्रे केंद्र व राज्य शासनाला लवकरात लवकर प्रगती अहवालासह सादर करण्यात यावेत.
- ३) योजनेच्या वेगवेगळ्या बाबींवरील भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल केंद्र व राज्य शासनास प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत सादर करण्यात यावा.
- ४) योजनेशी संबंधित ताळेबंद व लेखापरिक्षण जमा खर्चाच्या रकमा यांचा अहवाल अंमलबजावणी यंत्रणेने द्यावा. त्यामध्ये वर्षाच्या सुरुवातील अखर्चित रकमा व व्याजाद्वारे मिळालेले उत्पन्न स्पष्टपणे नमूद करण्यात यावे. जेणेकरून पारदर्शी स्वरूपात रकमा विचारात घेता येईल व सदिग्धता राहणार नाहीत.

- ५) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर कार्यक्रमापेक्षा जास्तीचा कार्यक्रम राबविला जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
- ६) सदर योजनेकरीता प्राप्त झालेला निधी हा ज्या प्रवर्गासाठी मंजूर केलेला आहे त्याच प्रवर्गासाठी खर्च होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.
४. सदर योजनेकरीता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व त्यांच्या कार्यालयातील सहायक संचालक, लेखा-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
५. सदर निधी खर्च करतांना विहित कार्यपद्धती अनुसरून सर्व वित्तीय कायदे/ टेंडर नियामावली व नियमांचे/प्रक्रियेचे/वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत/P.W.D. म्यूनिसिपलच्या अधिन राहून/C.V.C.तत्त्वानुसार/CAG च्या निर्देशानुसार/प्रचलित शासन निर्णय/नियम/परिपत्रक/तरतुदीनुसार, बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अंमलबजावणी यंत्रणांनी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठलाही शासन निर्णय/अधिकाराचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.
६. प्रस्तुतचे आदेश हे महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका (भाग-१) १९७७ मधील परिच्छेद १४२ व १४४ अन्वये प्रशासकिय विभागांना प्रदान केलेल्या शक्तीनुसार तसेच वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थस-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४ एप्रिल, २०२२ व वित्त विभाग अर्धशासकिय पत्र क्र.अर्थस-२०२२/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०५ एप्रिल, २०२२ अन्वये दिलेल्या मंजूरीनुसार तसेच आदिवासी विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक बीयुडी-२०२२/प्र.क्र.७/कार्यासन ६ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२२१२२६१५३९१९३००१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.
- महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(उमेश चांदिवडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई.
३. मा.प्रधान सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
४. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
५. सहसचिव, (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. संचालक (नि.व गु.नि.), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. सर्व कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर .
९. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
१०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
११. निवडनस्ती (कार्यासन १-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.